

Väylävirasto
Trafikledsverket

Millaisella väyläverkolla liikut ja kuljetat vuonna 2021 - budjetti ja toimenpiteet

Millaisella väyläverkolla liikut ja kuljetat vuonna 2021 – budjetti ja toimenpiteet

TERVETULO!

9.00 Tilaisuuden avaus, pääjohtaja Kari Wihlman

Väyläverkon ja Väyläviraston rahoitus 2021
toimialajohtaja Mirja Noukka

Väylien kunto - aina on sanottu "ennen oli paremmin"
toimialajohtaja Jukka Karjalainen

Katse tulevaan - mitä nyt suunnitellaan
toimialajohtaja Pekka Rajala

Millä aikataululla päätettyjä investointeja käyttöön
toimialajohtaja Pekka Petäjäniemi

Loppusanat, pääjohtaja Kari Wihlman

11.00 Tilaisuus päättyy

Väyläviraston ajankohtaiset

Pääjohtaja

Kari Wihlman

- Liikenne12
- Rata- ja tieverkon korjausvelka
- Väylien rahoitus
- Suuret ratahankkeet

Väyläverkon ja Väyläviraston rahoitus 2021

Mirja Noukka

Väyläomaisuuden arvo taseessa

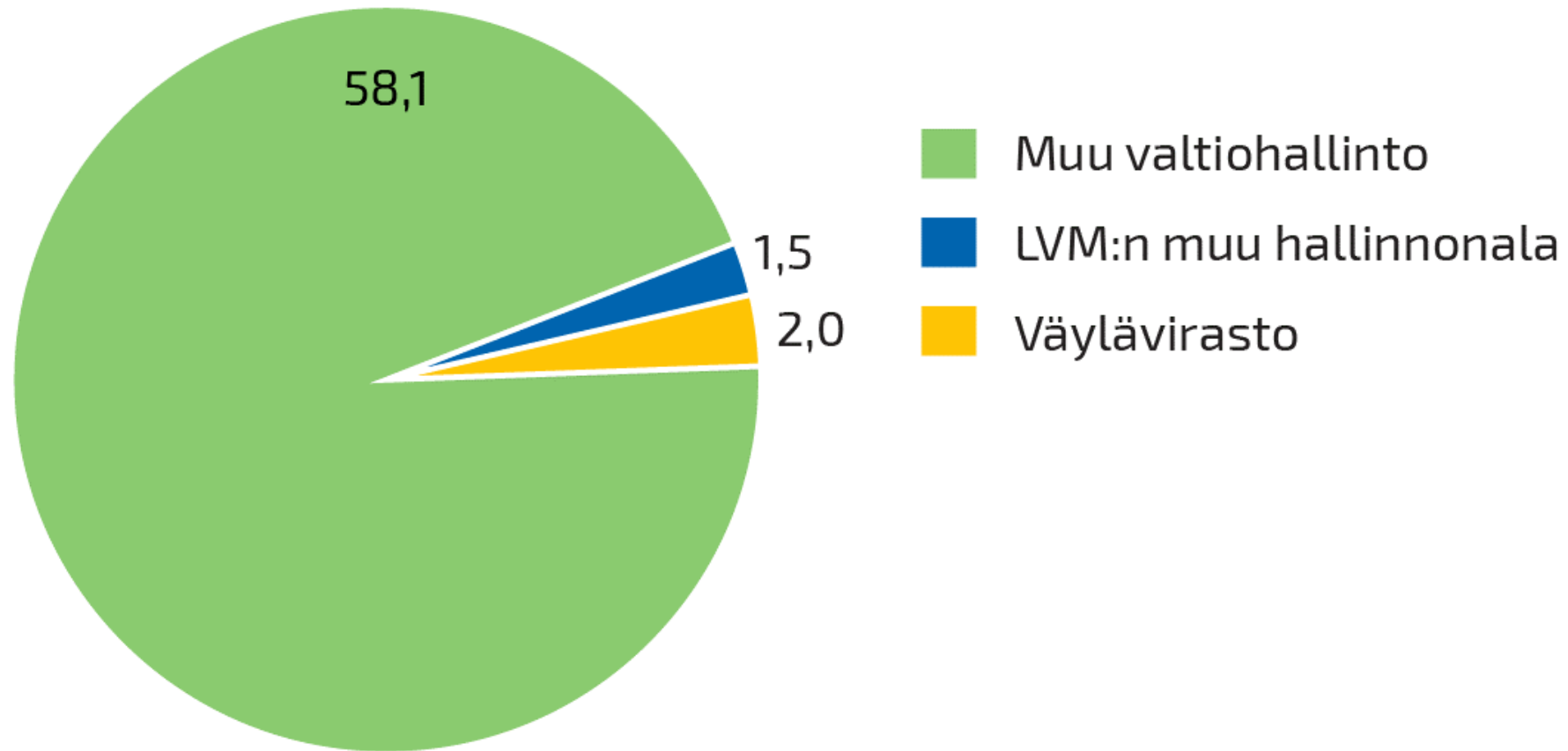
Valtion liikenneverkko muodostuu maantieverkosta, rataverkosta ja vesiväylistä. Maantieverkon pituus oli **77 925 km**, rataverkon pituus **5 924 km** ja vesiväylien pituus **16 338 km** vuoden 2019 lopussa. Vastaava väyläomaisuuden kirjanpitoarvo oli maantieverkon osalta 15,0 mrd. euroa, rataverkon osalta 4,8 mrd. euroa ja vesiväylien osalta 0,3 mrd. euroa. Väylien jälleenhankinta-arvo on moninkertainen.

Liikenneverkon tasearvio (milj. euroa)

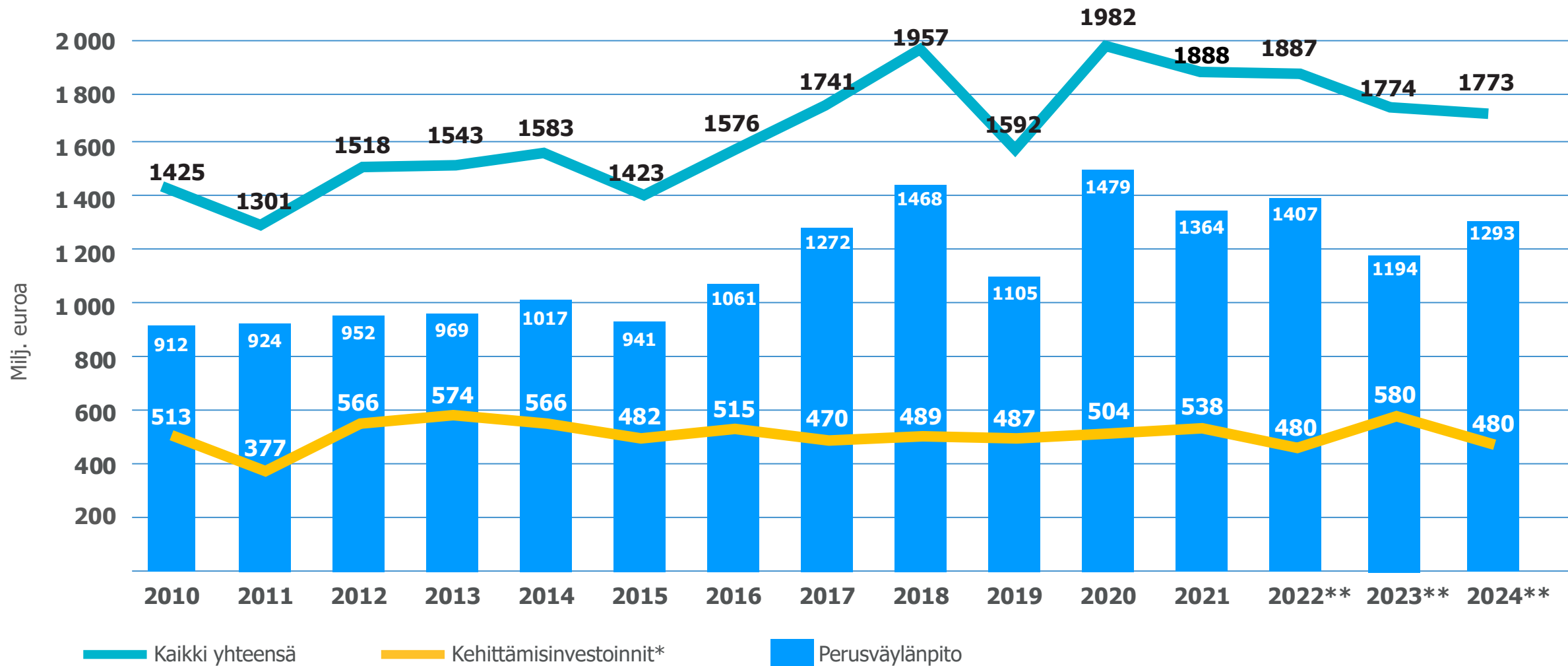
	v. 2019	v. 2020 (arvio)	v. 2021 (arvio)
Tie	14 975	14 222	14 135
Radat	4 763	4 501	4 624
Vesiväylät	250	221	222
Yhteensä	19 988	18 944	18 981

Maanteiden, rautateiden ja vesiväylien korjausvelka oli vuonna 2019 yhteensä noin 2,8 mrd. euroa. Korjausvelalla tarkoitetaan rahasummaa, joka tarvittaisiin väylien saattamiseksi nykytarpeita vastaavaan hyvään kuntoon. Hyvä kunto tarkoittaa sellaista teknis-taloudellista tasoa, jolla väylän palvelutaso on väylän liikennemäärään ja merkittävyyteen nähden riittävä ja palvelutason ylläpitäminen ei tule kohtuuttoman kalliiksi.

Talousarvioesitys 2021 mrd. EUR

Valtion väylärahoitus (tiet, radat ja vesiväylät)

* kehittämisinvestoinnit sisältää momentit 77, 78 ja 79

**Kehyspäättöksen 4/2020 mukaisesti. V. 2020 neljännen lisätalousarvion ja syksyn budjettiriihen uusien hankkeiden vaikutuksia kehysvuosiin ei ole päivitetty.

Väyläviraston rahoitus

Väylävirasto
Trafikledsverket

RAHOITUKSEN LÄHTEET

2021

RAHOITUKSEN KÄYTTÖ

Valtion talousarvio

Toimintamenot	54 M€
Perusväylänpito	1365 M€
josta ratamaksut	47 M€
Maa- ja vesialueiden hankinta	35 M€
Kehittämishankkeet	538 M€

Väyläviraston tehtävä on tarjota toimivat, tehokkaat ja turvalliset väylät sekä matkustamiseen että kuljettamiseen.

Vastuullamme on

Maanteitä	78 000 km
Rautateitä	6 000 km
Vesiväyliä	16 300 km
joista kauppamerenkulun vesiväyliä	4 000 km

Toimintamenot **54 M€**

Tiet **1 014 M€**

Raideliikenne **657 M€**

Vesiväylät **118 M€**

Liikenteenohjauspalvelu **142 M€**

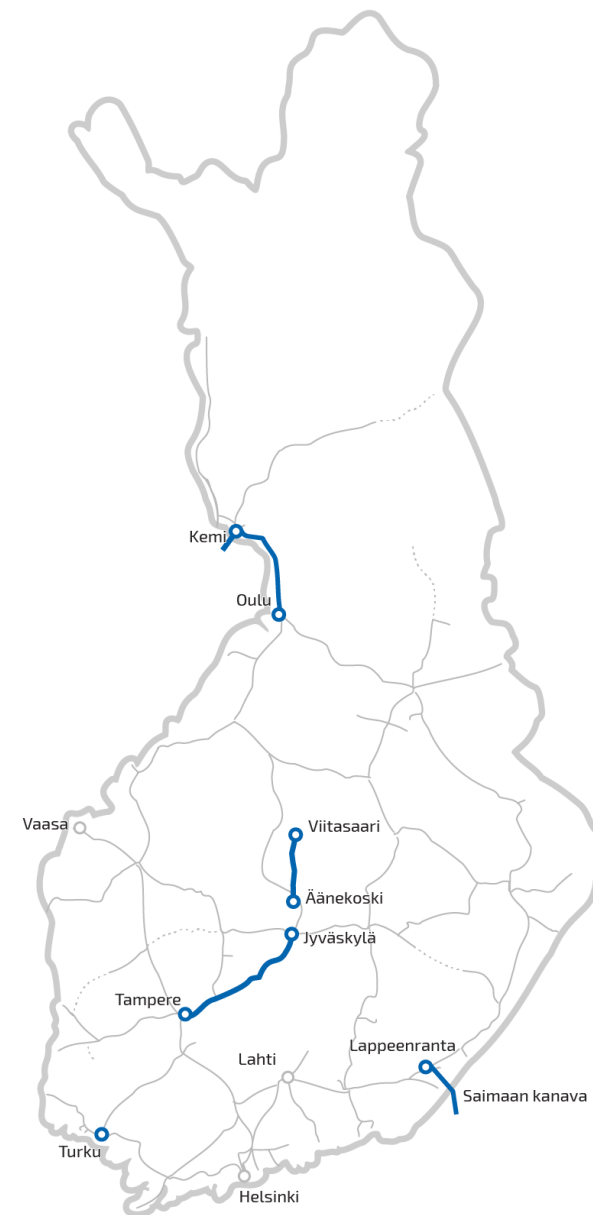
keh. Suunnittelu **7 M€**

Budjettiesitys 2021

- Liikenne- ja viestintäverkkojen 2,0 milj. euron määrärahoista valtaosa eli 1,37 miljardia euroa kohdennetaan teiden, ratojen ja vesiväylien perusväylänpitoon.
- Väylänpidossa priorisoidaan liikenneverkon päivittäisen liikennöitävyyden vaatimat toimet, vilkasliikenteisen ja elinkeinoelämälle merkittävän verkon kunto sekä liikenneturvallisuus ja digitalisaation tuomat mahdollisuudet. Kaikissa toimenpiteissä pyritään huomioimaan ilmastonmuutoksen hillitseminen.
- Korjausvelan kasvua pyritään hillitsemään ja väylien kuntoa turvataan huomioiden erityisesti elinkeinoelämän tarpeet.
- Vuoden 2020 neljäs lisätalousarvio sisälsi koronaelvyytyksenä, teollisina investointeina sekä MAL-sopimuksiin liittyvinä toimenpiteinä rahoitusta lukuisiin uusiin tie-, rata- ja vesiväylähankkeisiin eri puolilla Suomea. Lisätalousarviossa hyväksytyjen uusien väylähankkeiden rahoitusta jatketaan vuoden 2021 talousarvioesityksessä.

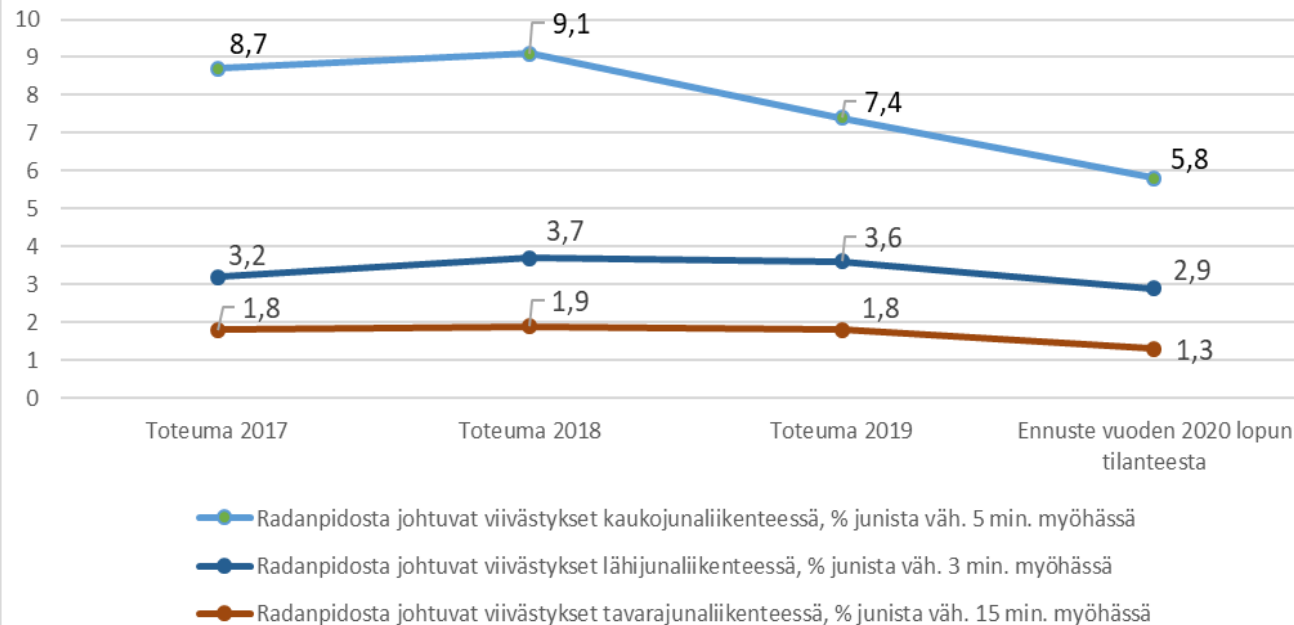
Uusina hankkeina aloitetaan:

- Turun ratapihan kehittämiseen ja Kupittaa-Turku kaksoisraiteen rakentamiseen kohdennetaan **33,8 milj. euron** valtuus.
- Kemin Ajoksen meriväylän syventämiseen kohdennetaan **26,5 milj. euron** valtuus.
- Oulu-Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteisiin kohdennetaan **15 milj. euron** valtuus.
- Saimaan kanavan sulkujen pidennykseen kohdennetaan **90 milj. euron** valtuus.
- Vt 4 Äänekoski-Viitasaari-tiesosuuden kehittämiseen kohdennetaan **21,2 milj. euron** valtuus.
- Tampere-Jyväskylä-radan parantamisen 1. vaiheeseen kohdennetaan **19 milj. euron** valtuus.

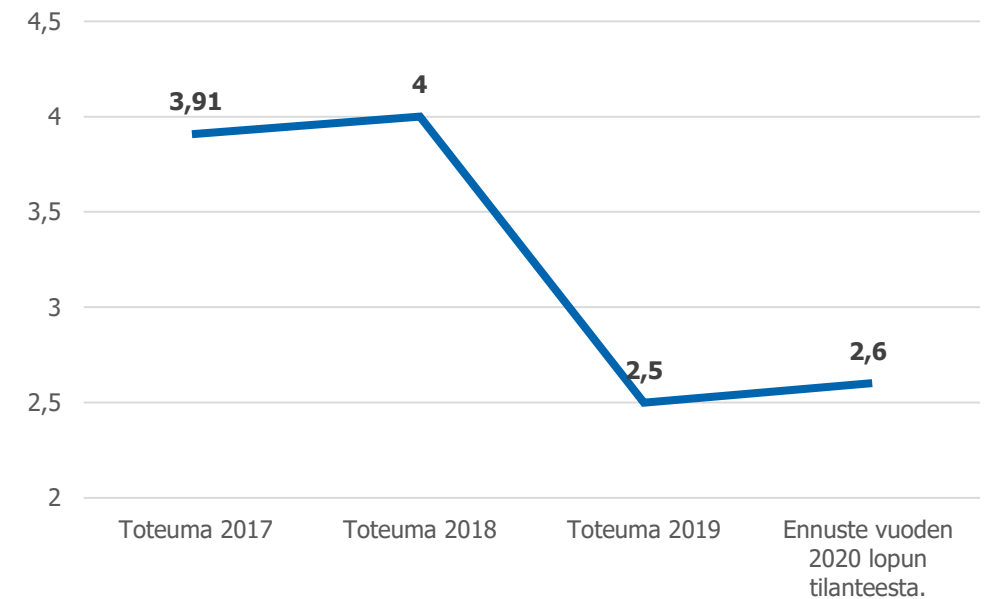

Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus

Radanpidosta aiheutuneet viivästymiset

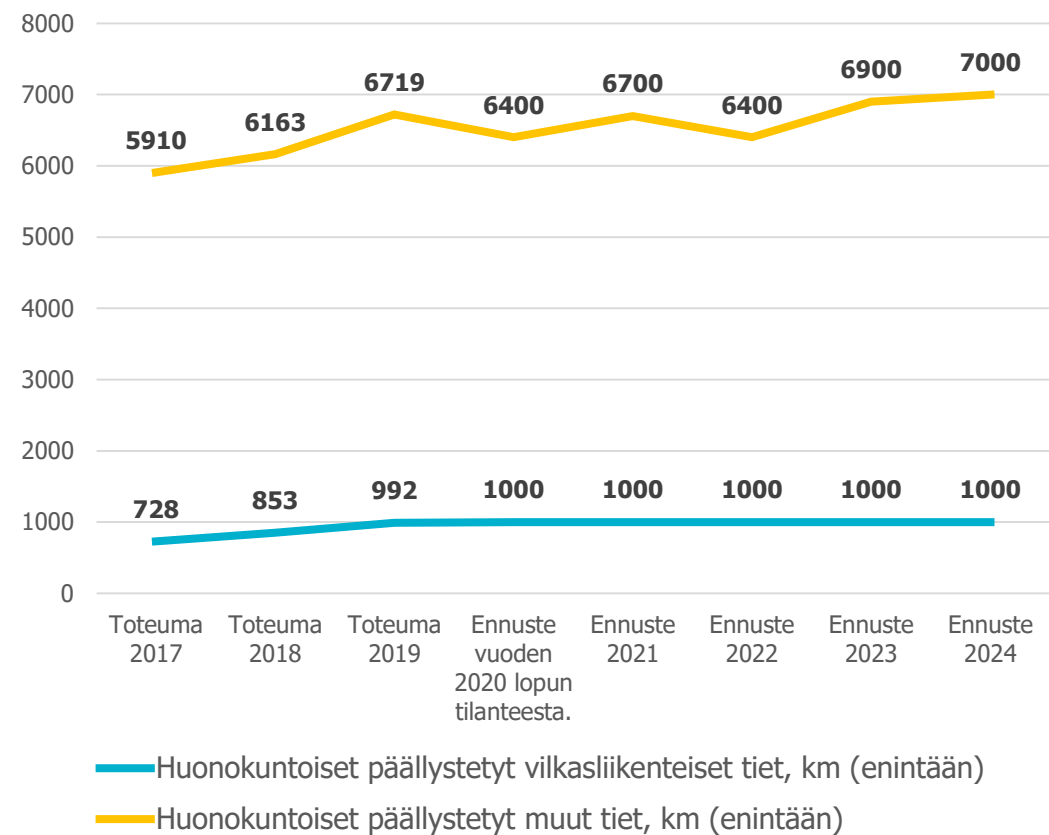
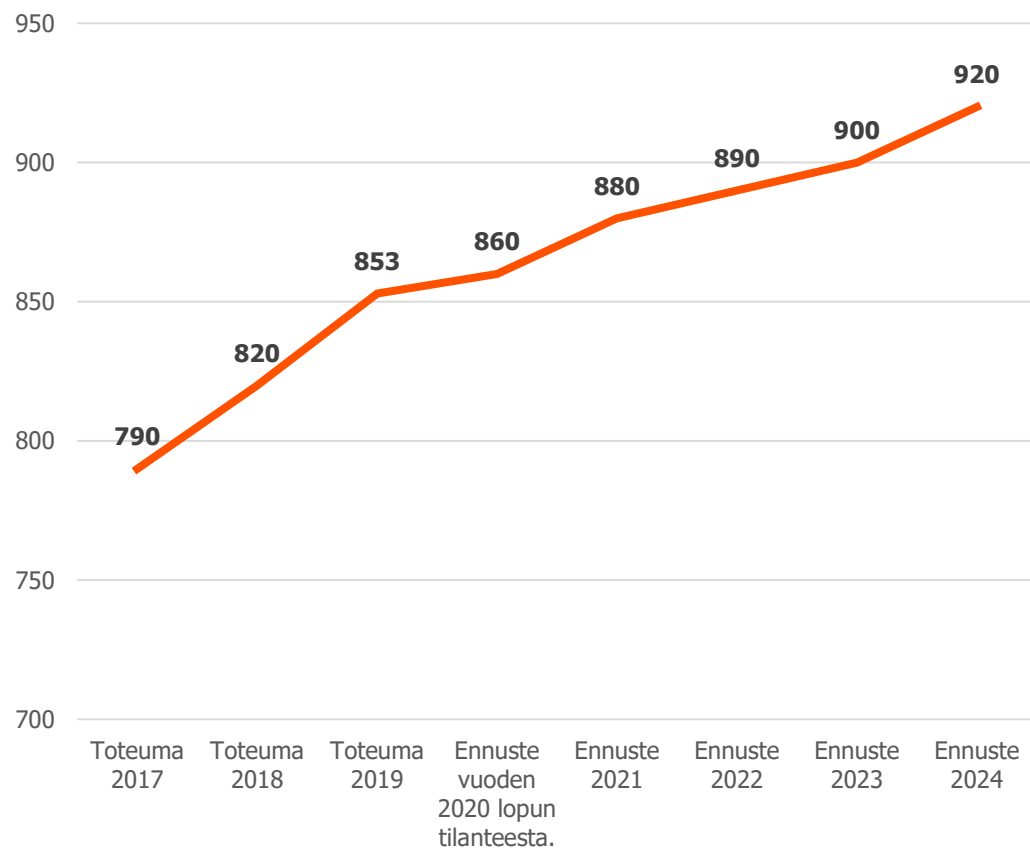

Talvimerenkulun palveluiden odotusaika, h (enintään)

Väylien kunto

Huonokuntoiset sillat, kpl (enintään)

Meillä on kokonaistilannekuva ja ennuste
väyläverkon suorituskyvystä ja sen
kunnossapidon rahoitustarpeesta

Väyläomaisuuden- hallintamme on tehokasta

Meillä on vakiintuneet
menettelyt väyläomaisuuden
kunnonkehityksen
ennustamiseen sekä kyky
pitkäjänteiseen
suunnitteluun ja
ennakoivaan
kunnonhallintaan

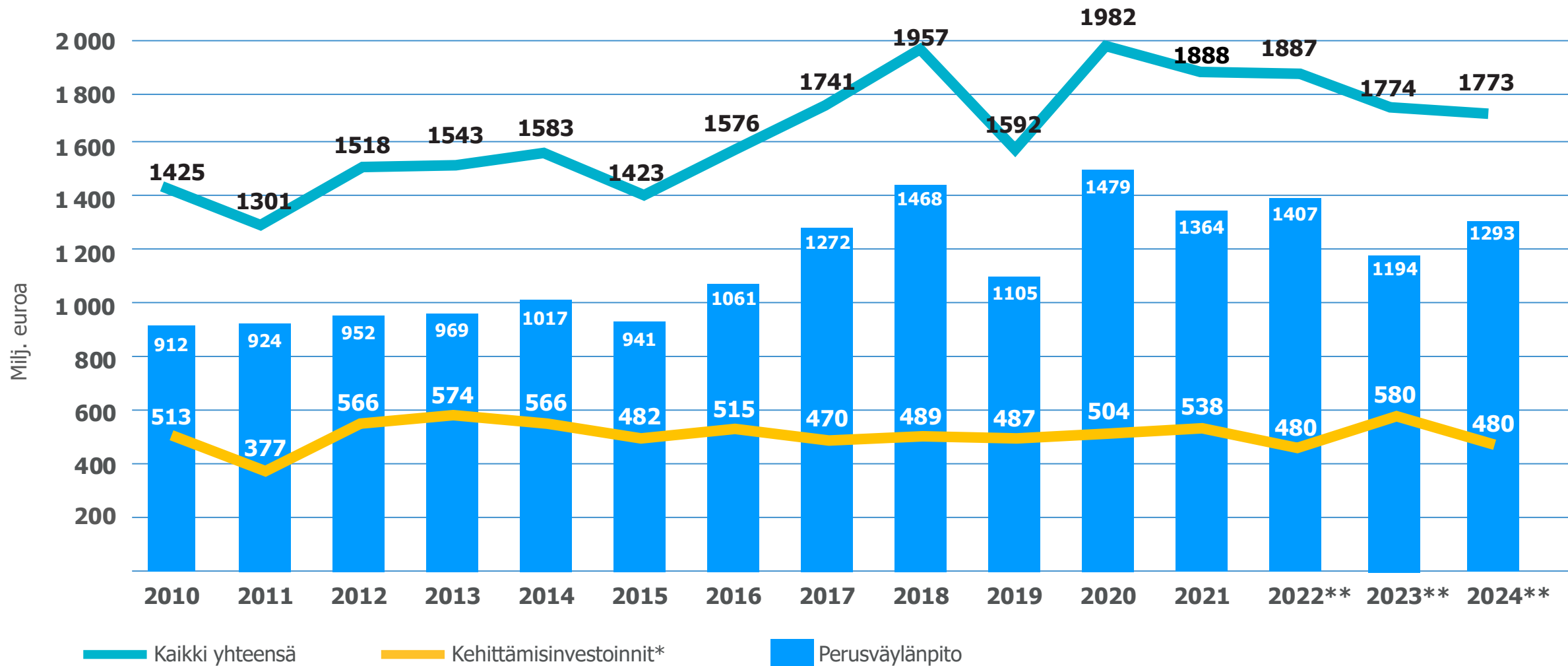
Meillä on laadukas tieto
väyläomaisuuden nykytilasta ja siihen
kohdistuvista kustannuksista

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väylien kunto – aina on sanottu "ennen oli paremmin"
Jukka Karjalainen

Valtion väylärahoitus (tiet, radat ja vesiväylät)

* kehittämisinvestoinnit sisältää momentit 77, 78 ja 79

**Kehyspäättöksen 4/2020 mukaisesti. V. 2020 neljännen lisätalousarvion ja syksyn budjettiriihen uusien hankkeiden vaikutuksia kehysvuosiin ei ole päivitetty.

Väyläverkon korjausvelka n. 2,8 Mrd€ (1.1.2020)

Korjausvelka 1.1.2020

- Hieman yli puolet korjausvelasta tulee tieverkolta ja vajaa puolet rataverkolta, vesiväylillä korjausvelkaa on selvästi vähemmän.

- Tieverkon korjausvelasta vain 10 % kertyy pääväyliltä, mutta rataverkolla pääväylien osuus on 57 %.
(pääväylien osuus tieverkolla on 7%, rataverkolla 57%)

Taulukko 1. Korjausvelka M€

Väyläomaisuustyyppi	Tieverkko	Rataverkko	Vesiväylät	Yhteensä
linjaosuudet	1292	893	8	2193
taitorakenteet	249	92	10	352
laitteet	0	222	17	239
varusteet	38	30	3	70
Yhteensä	1580	1237	37	2854

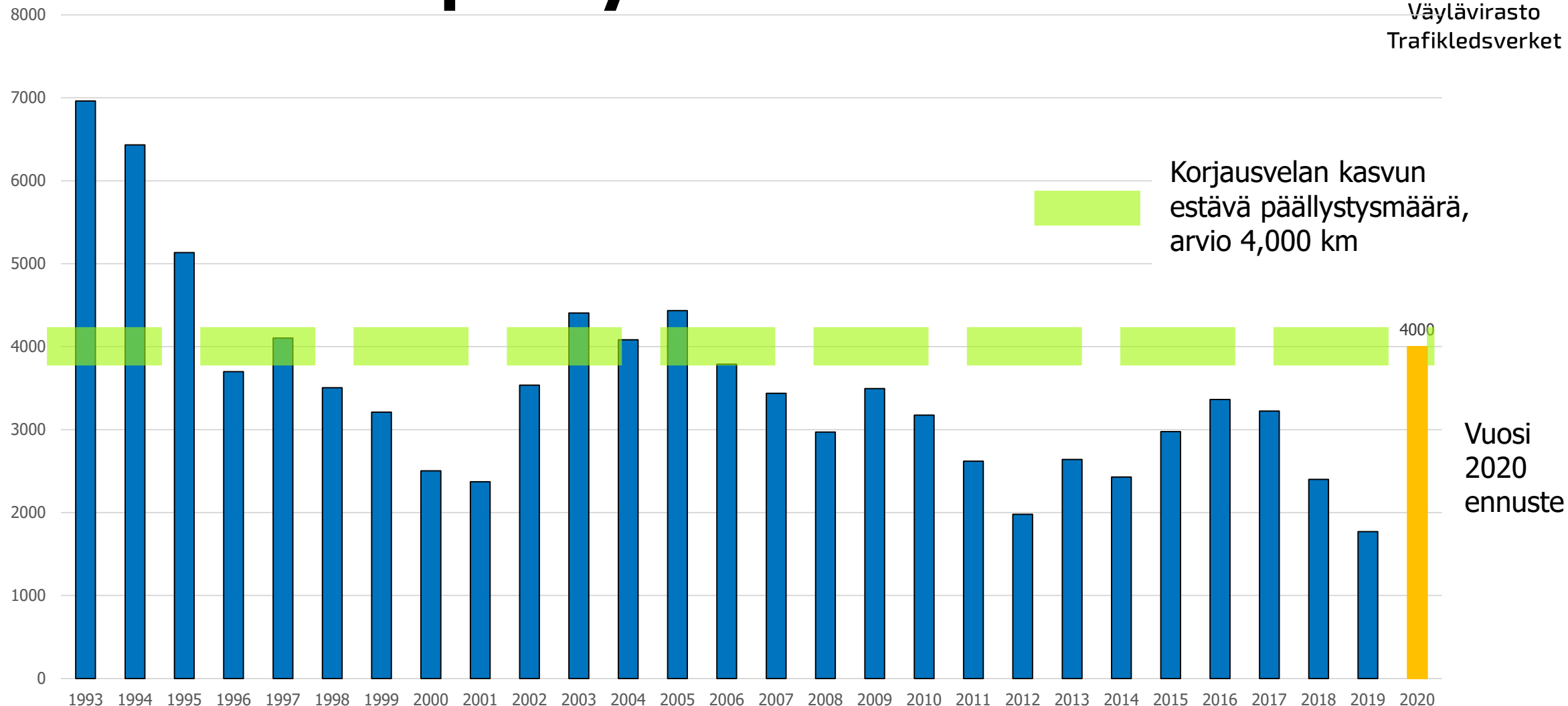
Taulukko 2. Korjausvelan osuus

Väyläomaisuustyyppi	Tieverkko	Rataverkko	Vesiväylät	Yhteensä
linjaosuudet	45 %	31 %	0 %	77 %
taitorakenteet	9 %	3 %	0 %	12 %
laitteet	0 %	8 %	1 %	8 %
varusteet	1 %	1 %	0 %	2 %
Yhteensä	55 %	43 %	1 %	100 %

Maanteiden päällystemäärät 1993-2020

Väylävirasto
Trafikledsverket

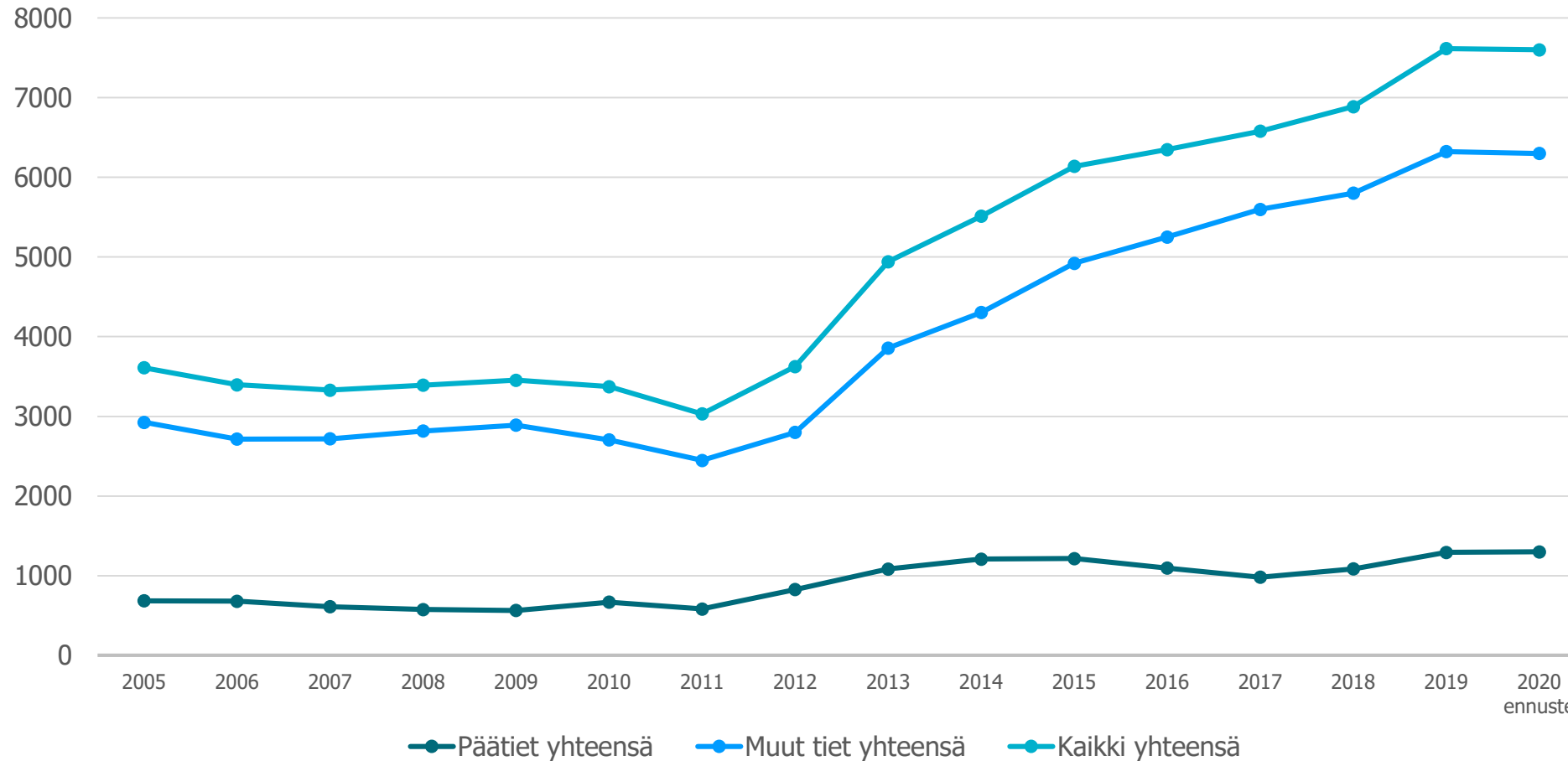

Huonokuntoisten päällysteiden määrän kehitys

Väylävirasto
Trafikledsverket

Kaista-km

2020 huono
kuntokehitys
pysähtyy ja tilanne
hieman paranee

Yleiskuva ratainfra kunnosta

Väylävirasto

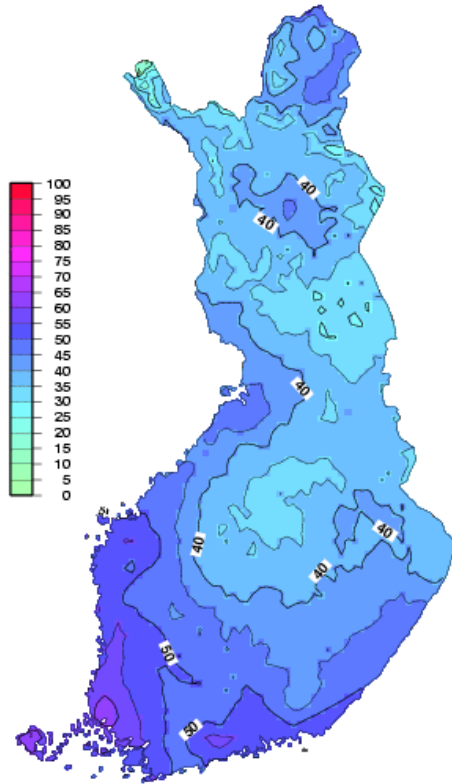
- Keskeisellä verkolla korjausvelka ilmenee lähinnä lisääntyneinä nopeusrajoituksina sekä täsmällisyyttä heikentävinä vikoina.
- Kuntotila on tällä hetkellä heikoin ns. vähäliikenteisillä rataosuuksilla ja ratapihojen osilla. Pääsääntöisesti näitä ratainfra osia käytetään raakapuukuljetuksiin.
 - Saarijärvi-Haapajärvi sekä Heinävaara-Ilomantsi –rataosilla on käynnistetty tehostettuja ylläpitotoimia. Tavoitteena on mm. painorajoitusten poisto vuoden 2021 loppuun mennessä.
- Ratainfra kunnostamiseen tulee panostaa riittävästi, jotta edes nykyinen kuntotila pystyttäisiin säilyttämään. Nykyrahoitustasolla ollaan ajautumassa tilanteeseen, jossa joudutaan arvioimaan myös nykyverkon karsimisvaihtoehtoja.

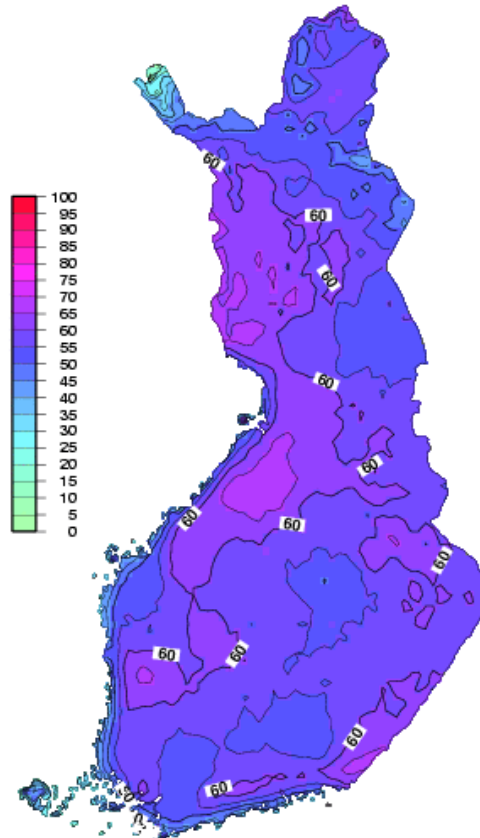
Muuttuneet sääolosuhteet haastoivat tienpidon

Ilmasto muuttuu (lämpötila alle 0 °C/kertaa vuodessa)

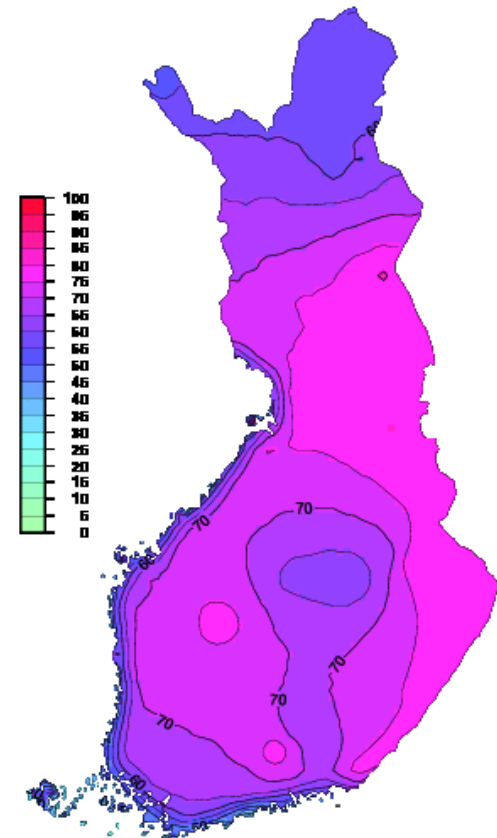
Talvi 05 - 06
("vanhanajan talvi")

Talvi 06 - 07
(lauha talvi)

Talvi 14 - 15
(erittäin lauha talvi)

Tieverkon talvihoito 1.1.2020 alkaen

Tietyyppi ja talvihoitoluokka

Vähäliikenteinen tieverkko

Talvihoitoluokat II ja III
53 200 km

Keskivilkas tieverkko

Talvihoitoluokat Ib ja Ic
15 200 km

Vilkas tieverkko

Talvihoitoluokat Ise, Is ja I
9 500 km

Liikenne-
määrä

11 %

20 %

69 %

Rahoitus

41 %

28 %

31 %

Osuus
tieverkosta

68 %

19 %

12 %

Maanteiden hoidon uusi urakkamalli

Uuden urakkamallin tavoitteet

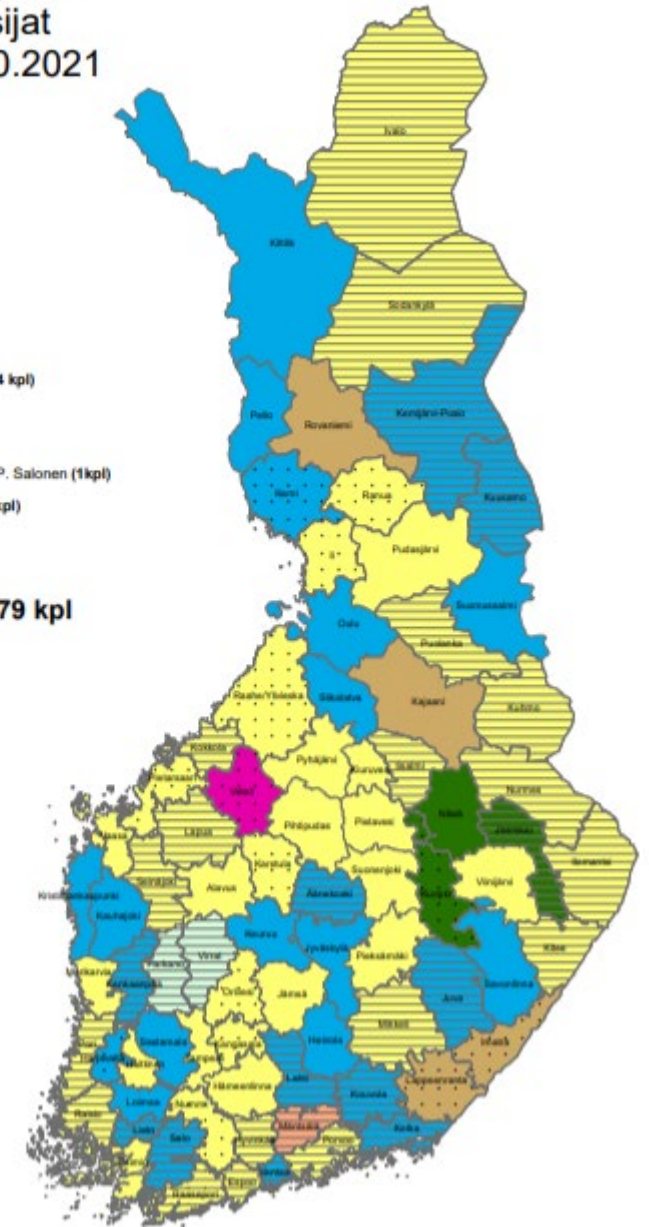
- Parempaa laatua tukeva ansaintamalli:
 - Tavoitehintapohjainen, tilaaja maksaa tehdyt työt, palkkio on määritelty erikseen
 - Riskienjako
 - Urakoitsijan ja Tilaajan yhteistyö
- Parempi reagointi muutoksiin– hyödyt voidaan jakaa oikeudenmukaisesti
- Laadun isompi painotus tarjousvaiheessa
- Keskittyminen olennaisiin asioihin entistä paremmin
- Laajamittaiseen käyttöön 1.10.2019 alkaen
 - Pilotoitu 2014 alkaen

Hoidon ja ylläpidon
alueurakoitsijat
1.10.2020 -1.10.2021

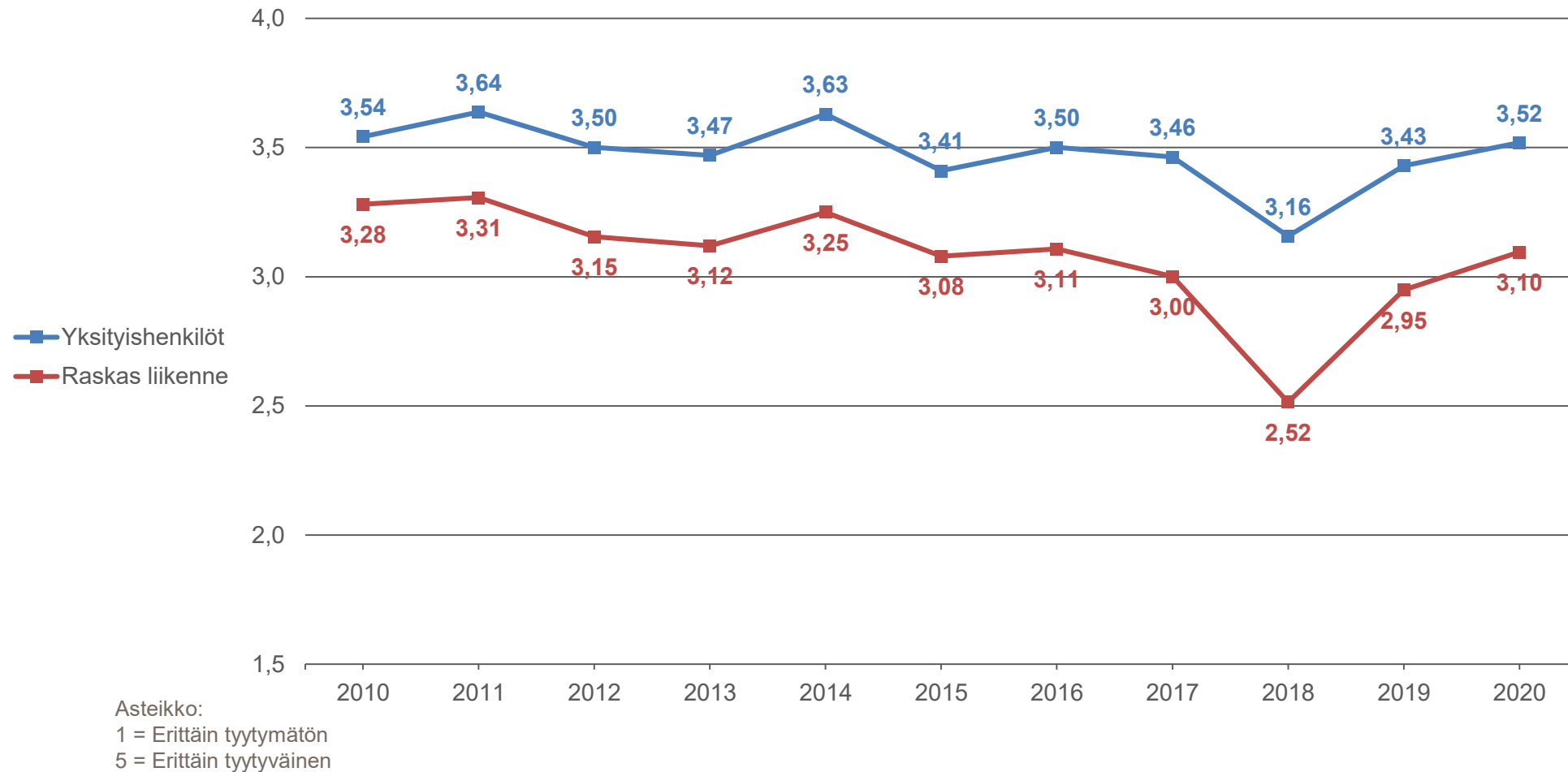
Urakoitsija

	Destia Oy (42 kpl)
	YIT Suomi Oy (26 kpl)
	Nordic Road Services Oy (4 kpl)
	Savon Kuljetus Oy (3 kpl)
	Pimara Oy (2 kpl)
	Kuljetus ja Maanrakennus P. Salonen (1kpl)
	Tapio Pahkakangas Oy (1 kpl)
	MHU- ja HJU-urakat
	2021 kilpailutettavat urakat

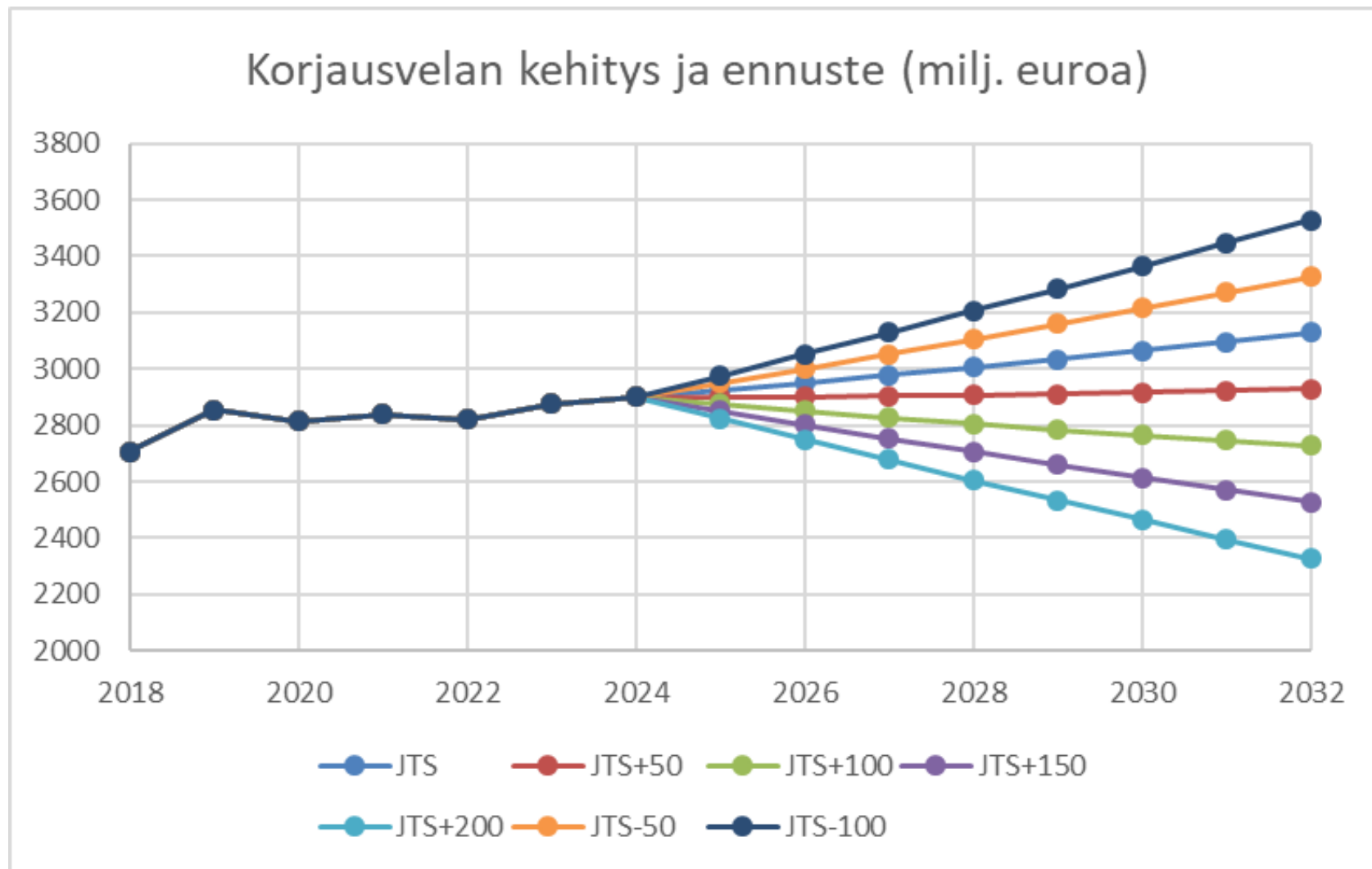
Urakoita yhteensä 79 kpl

Liukkauden torjunta pääteillä – Koko maa

Väylien kunto ja korjausvelan määrä riippuu tulevasta rahoituksesta ja sen suuntaamisesta

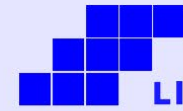

Vöylävirasto
Trafikledsverket

Katse tulevaan - mitä nyt suunnitellaan Pekka Rajala

Uusi strateginen suunnittelutaso pitkäjänteiseen kehittämiseen

LIIKENNE 12

Suunnittelun eteneminen

LIIKENNE 12

Lähtökohtina tavoitteet ja strategiset linjaukset

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

1

Alueiden kansainvälinen saavutettavuus

2

Alueiden välinen saavutettavuus

3

Alueiden sisäinen saavutettavuus

4

Matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Kestävyys

Mahdollisuus valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranee - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Tavoitteet ovat rinnakkaisia ja kaikki pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

Valmistelu syksyllä 2020

LIIKENNE 12

Sidosryhmätilaisuus 16.9.2020 ja muu vuorovaikutus

Suunnitelmaversio ja
vaikutusten arviointi

Kunnat

Suuret kaupunkiseudut
Elinkeinoelämän järjestöt

Maakuntien liitot

Yhteistyöryhmä

ELY-keskukset

Suunnitelmaversio viimeistely

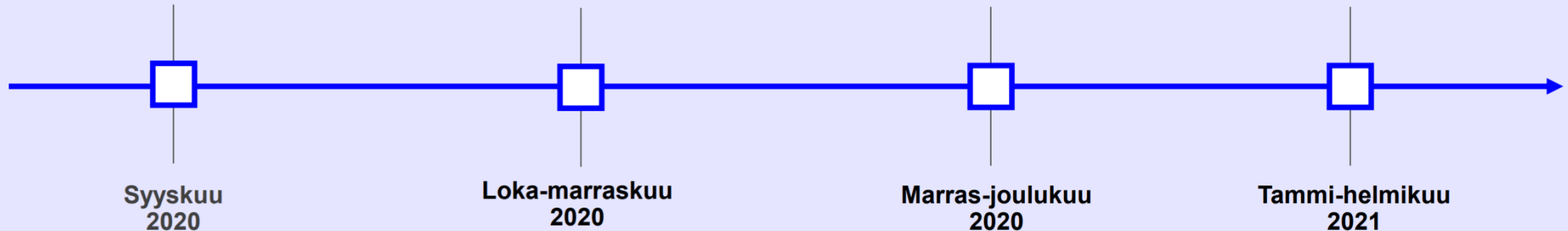
Parlamentaarinen
ohjausryhmä

Vaikutusten arviointi

Ympäristöselostuksen
laadinta

Lausuntokierros

Suunnitelmaluonnos ja
ympäristöselostus

Kaupunkiseutujen MAL-sopimukset 2020-31

- Suurten kaupunkiseutujen (Oulu, Tampere, Turku ja Helsinki) MAL-sopimukset allekirjoitettiin 8.11.2020.
- Sopimukset ovat 12-vuotisia. Seuraava tarkastuskerros v. 2023.
 - Sopimukset tarkastetaan neljän vuoden välein, koska istuva eduskunta ei voi sitoa seuraavan eduskunnan osalta hankkeiden rahoitusta.
- Syntyneiden sopimusten sisältöä linjaavat voimakkaasti HO, sitoutuminen Ilmastotavoitteeseen ja kestävien kulku- ja kuljetusmuotojen painotus.
- MAL-sopimusten piiriin on otettu kolme kesällä 2020 uutta kaupunkiseutua (Lahti, Kuopio, Jyväskylä)

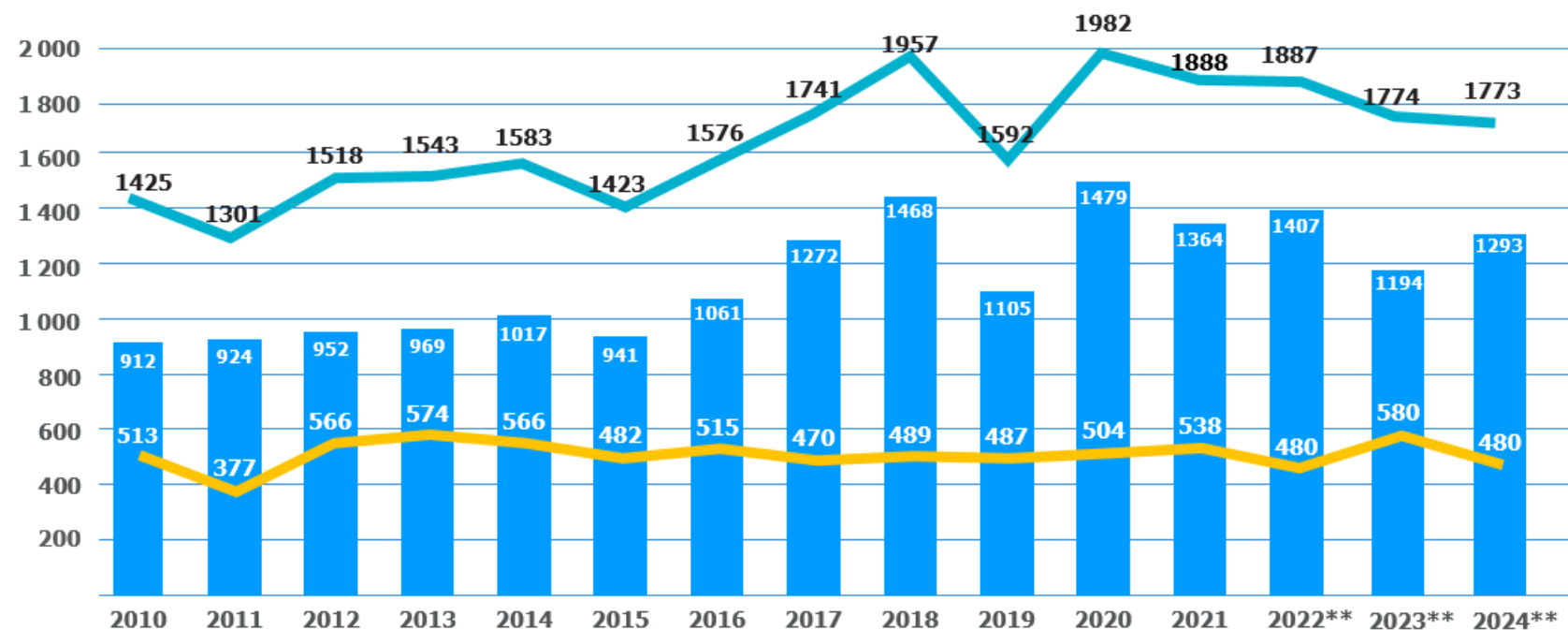

Väylävirasto
Trafikledsverket

Millä aikataululla investoinnit käyttöön? Pekka Petäjäniemi

Kootusti IV LTA/2020 + TAE2021 tilanne

- 4 kohdetta odottaa Metsä Groupin Kemin biotuotetehtaan päätöstä
- 5 kohdetta sai aloitusluvan MAL -sopimusten allekirjoituksen 8.10. jälkeen
- Valtaosa projekteista rakennuttaja- ja suunnitteluvaiheiden hankinnassa, toteutuksen aloitus vuoden 2021 keväälle tai osalla myöhemmin

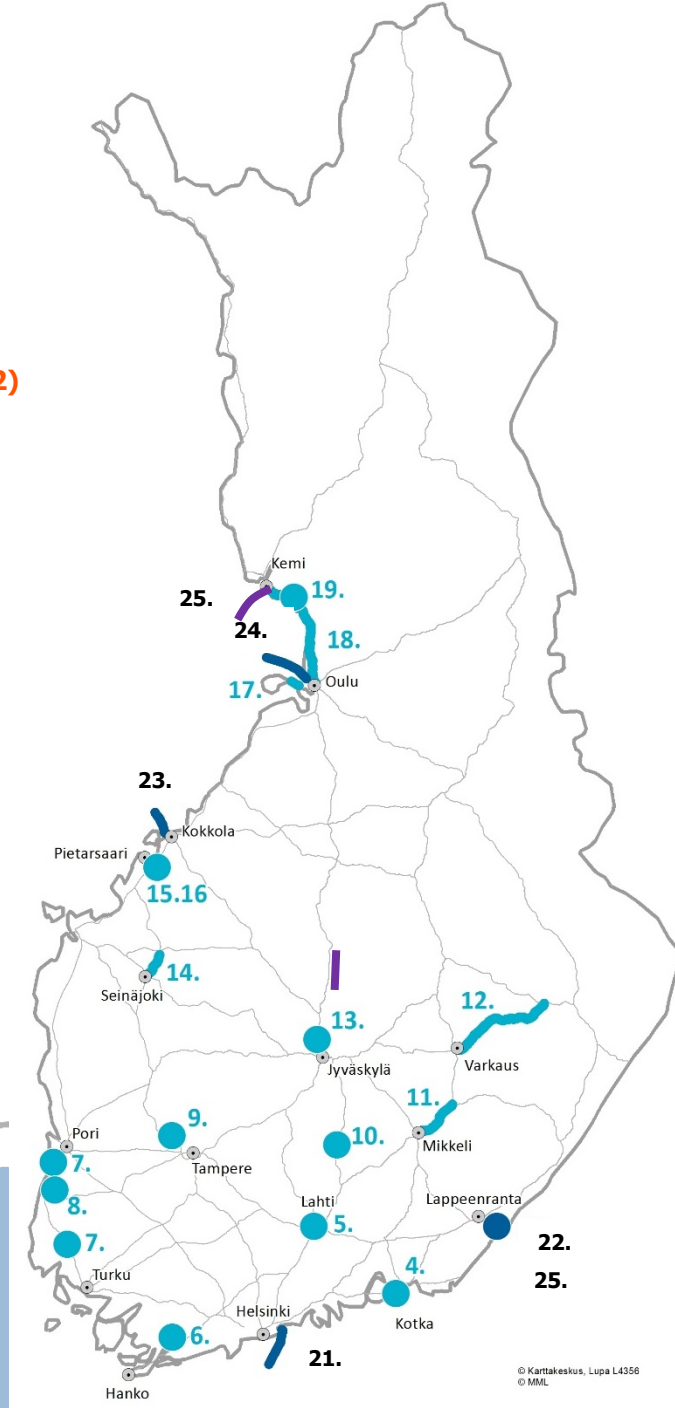
Käynnissä olevat investointihankkeet 2020, tie ja vesi (kehittämismomentilla olevat [IV LTA/2020 kohteet; TAE/2021 kohteet])

TIEHANKKEET

1. Länsi-Metron jatkon liityntäpysäköinti (v. 2020)
2. Kehä I Laajalahden kohta (v. 2021)
3. E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski-Pakkala lisäkaistat, 30,0 M€ (v. 2023)
4. Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen, 15,0 M€ (v. 2023)
5. Vt 12 Lahden eteläinen kehätie (v. 2020)
6. Vt 25 Lepin liittymän alikulku, 3,0 M€ (v. 2022)
7. Vt 8 Turku-Pori, Mynämäen, Nästin ja Luvian ohituskaistat (v. 2021)
8. Vt 8 Turku-Pori parantaminen Eurajoen kohdalla, 27,1 M€ (v. 2023)
9. Vt 3 Hämeenkyrön ohitus (v. 2022/23)
10. Vt 4 parantaminen välillä Hartola-Oravakivensalmi, 26,0 M€ (v. 2023)
11. Vt 5 Mikkeli-Juva (v. 2021)
12. Vt 23 parantaminen välillä Varkaus-Viinijärvi, 10,5 M€ (v. 2022)
13. Vt 4 Kirri-Tikkakoski (v. 2023)
14. Vt 19 Seinäjoki-Lapua, 1. vaihe, 25,0 M€ (v. 2022/23)
15. Kt 68 Edsevä eritasoliittymän parantaminen, 8,2 M€ (v. 2022)
16. Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre, 5,0 M€ (v. 2022)
17. Hailuodon kiinteä yhteys (v. 2024/25/26)
18. Vt 4 Oulu-Kemi (v. 2021)
19. Vt 4 Oulu-Kemi liittymien parantaminen Simossa, 20,0 M€ (v. 2022/23)
20. Äänekoski – Viitasaari 21,2 M€ (v. 2023)

VESIVÄYLÄHANKKEET

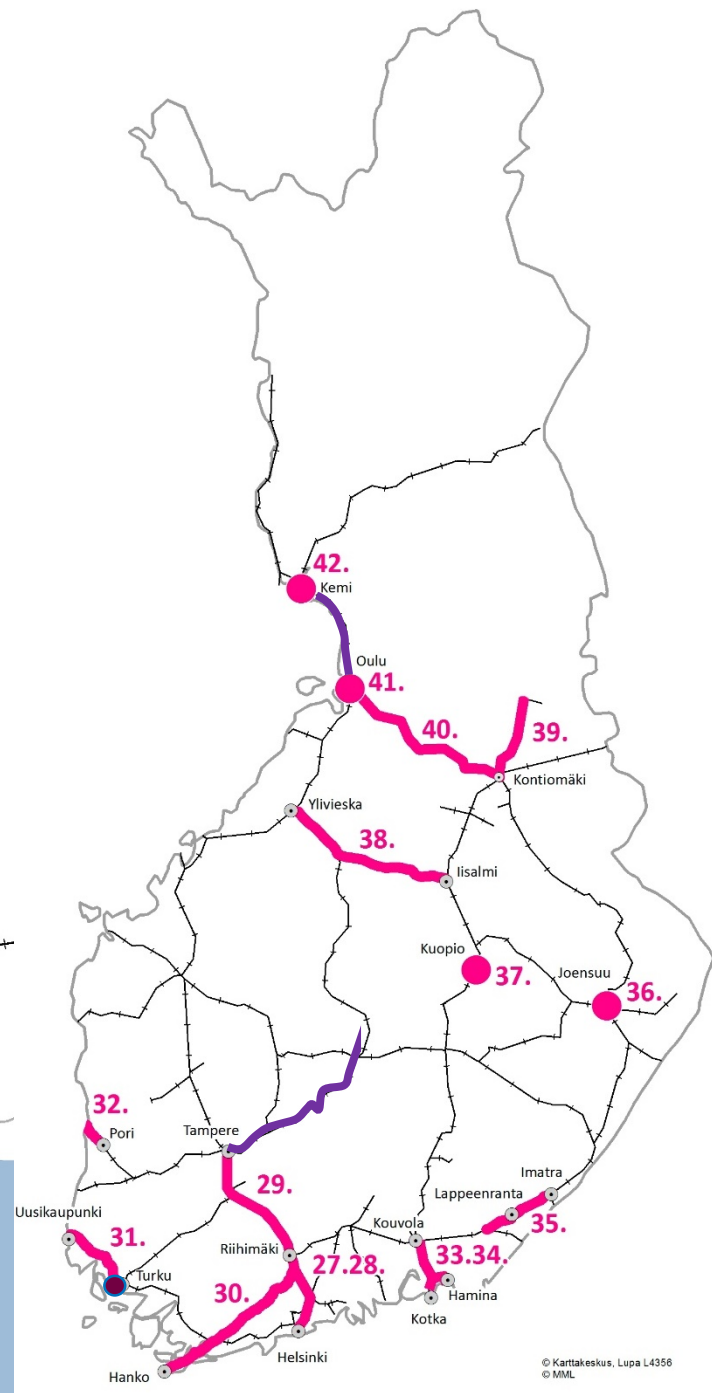
21. Vuosaaren meriväylä (v. 2021)
22. Saimaan kanavan vedenpinnan nosto, 5,0 M€ (v. 2022)
23. Kokkolan meriväylä (v. 2020)
24. Oulun meriväylä v. 2020)
25. Saimaan kanavan sulkujen pidennys 90 M€ (v. 202X)
26. Kemin Ajoksen syväväylä 26,5 M€ (2023)

Käynnissä olevat investointihankkeet 2020, rata (kehittämismomentilla olevat **IV LTA/2020** **kohteet; TAE/2021 kohteet)**

Ratahankkeet

- 24. Helsingin ratapihan parantaminen (v. 2021)
- 25. Keski-Pasilan länsiraide (v.2020)
- 26. **Espoon kaupunkirata, 137,5 M€ (v. 2027/28)**
- 27. Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 1. vaihe (v. 2021)
- 28. **Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe, 273 M€ (v. 2027/28)**
- 29. **Helsinki-Tampere –rataosan peruskorjauksen aloitus, 8,0 M€ (v. 2022)**
- 30. Hyvinkää-Hanko rataosan sähköistys (v. 2024)
- 31. Turku-Uusikaupunki rataosan sähköistys (v. 2021)
- 32. Pori-Mäntyluoto-Tahkoluoto rataosan sähköistys (v. 2020)
- 33. Kouvola-Kotka/Hamina (v. 2024)
- 34. **Digirata-pilottihanke (ETCS-testirata ja laboratorio), 11,0 M€ (...2040?)**
- 35. Luumäki-Imatra ratayhteyden parantaminen (2023/24)
- 36. Joensuun ratapihan parantaminen (
- 37. **Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe, 30,0 M€ (v. 2023/24)**
- 38. Iisalmi-Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)
- 39. **Kontiomäki-Pesiökylä –radan parantaminen, 81 M€ (v. 2022)**
- 40. **Oulu-Kontiomäki –rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe 23,0 M€ (v. 2022)**
- 41. **Oritkarin kolmioraide, 15,6 M€ (v. 2022)**
- 42. **Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta, 10,5 M€ (v. 2022)**
- 43. **Jyväskylä – Tampere 19 M€ (v. 2022)**
- 44. **Turun ratapihan kehittäminen ja Turku – Kupittaa 33,75 M€ (v. 2023/24)**
- 45. **Oulu – Kemi välityskyvyn parantaminen 15 M€ (v. 2022)**

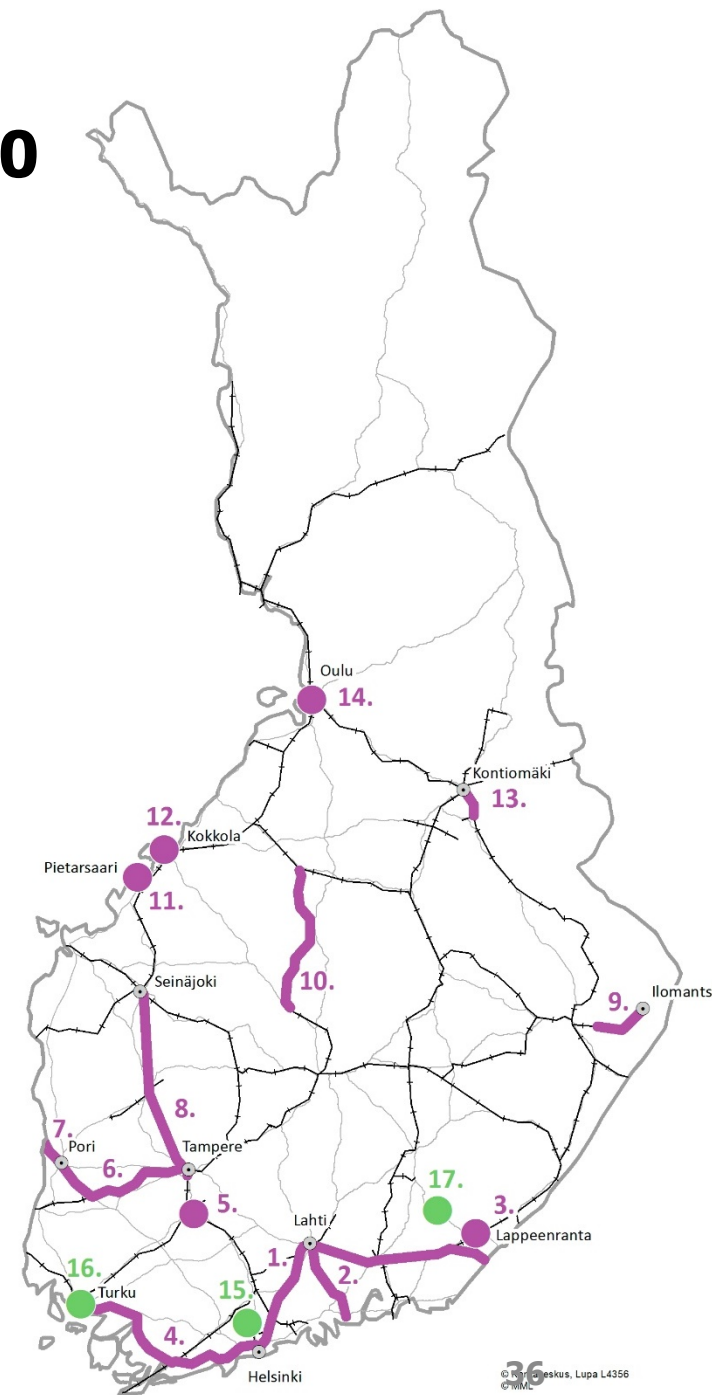
Käynnissä olevat isot perusväylänpidon hankkeet 2020

RATAHANKKEET

1. Helsinki-Pietari –radan korjaaminen
2. Loviisa-Lahti-rautatien tehostettu kunnossapitotyö
3. Lappeenrannan asetinlaitteet
4. Helsinki-Turku radan peruskorjaus
5. Akaan raakapuuterminaalien rakentaminen
6. Tampere-Pori tasoristeysten poisto
7. Pori-Mäntyluoto-Tahkoluoto peruskorjaus
8. Turvalaitteiden uusiminen Tampere-Seinäjoki
9. **Heinävaara-Ilomantsi –radan täsmäkorjaukset**
10. Saarijärvi-Haapajärvi –radan korjaaminen
11. Pietarsaari-(Pännäinen) puuttuvat turvalaitteet
12. Turvalaitteiden uusiminen Kokkola
13. **Kontiomäki-Vuokatti peruskorjaus**
14. Oulun ratapihan peruskorjaus ja turvalaitteet

TIEHANKKEET

15. Mt 132 Klaukkalan ohikulkutie
16. E 18 Turun kehätie, Kausela-Kirismäki
17. Vt 13 Myttiömäen kohta

Väylävirasto
Trafikledsverket